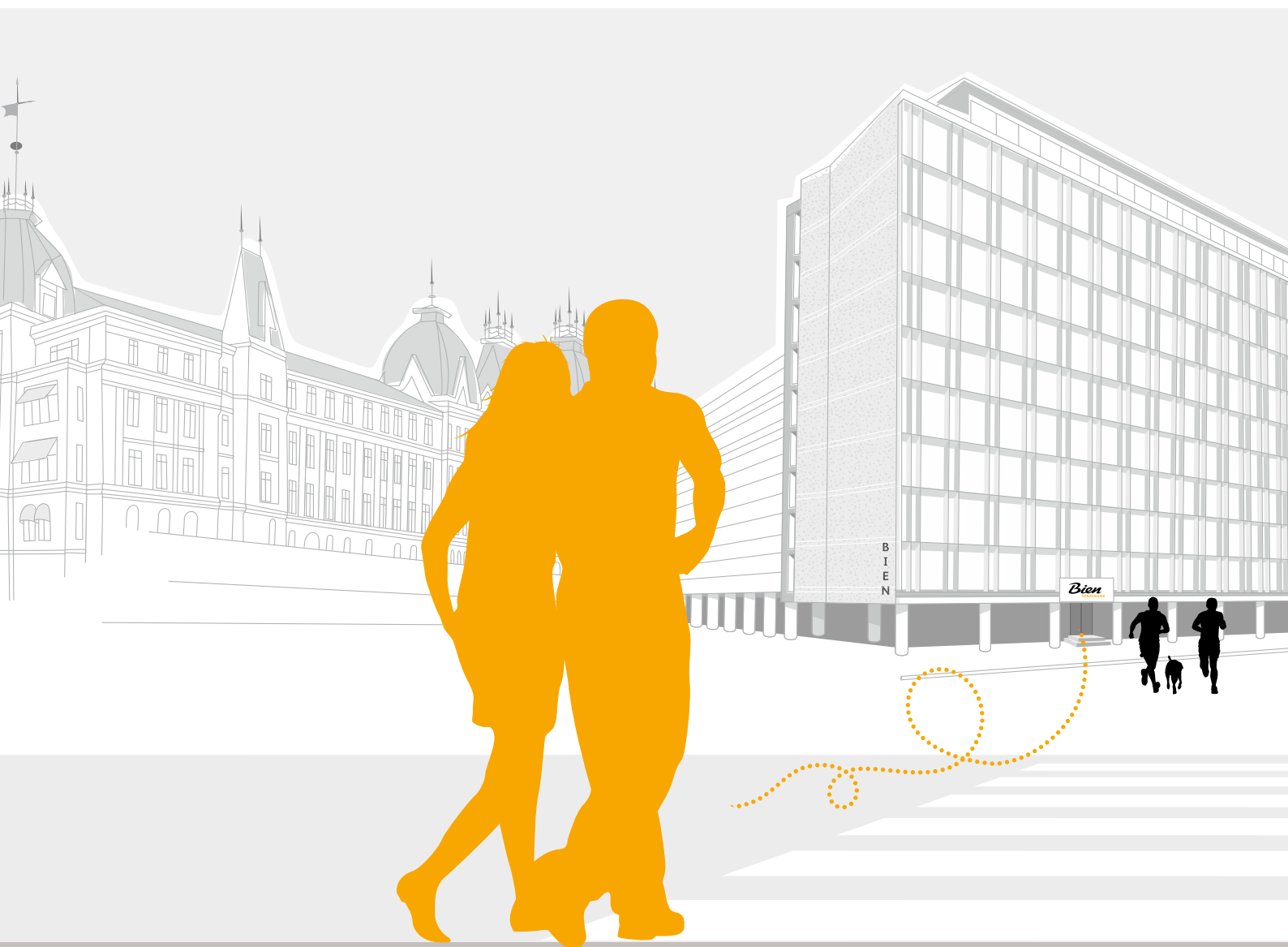

Årsrapport 2017

Bien Sparebank ASA

BIEN SPAREBANK ASA

1885 - 2017

132 år

INNHOILDSFORTEGNELSE

Bankens utvikling.....	4
Resultatregnskapet.....	10
Eiendeler.....	12
Gjeld og egenkapital.....	13
Generelle regnskapsprinsipper.....	15
Noter.....	19
Eierstyring og selskapsledelse.....	38

BANKENS LEDERGRUPPE

Fra venstre: Viseadm. banksjef Lena Jørundland, Adm. banksjef Øyvind Hurlen og leder BM Trygve Einerkjær.

BANKENS UTVIKLING

	2017	2016	2015	2014	2013
Rentenetto i % av gfk *	1,65	1,75	1,69	1,60	1,57
Netto renteinntekter	61.665	56.820	53.766	46.727	42.483
Driftsresultat før skatt	30.401	37.598	26.591	26.137	20.310
Årsoverskudd	23.982	29.807	20.360	20.046	15.474
Likviditetsindikator	107	105	110	110	109
Forvaltningskapital	3.899	3.601	3.311	3.242	2.967
Innskudd	2.645	2.433	2.174	2.072	1.820
Utlån inkl Eika Boligkreditt	4.263	3.854	3.512	3.399	3.153
Innskuddsdekning	79	80	81	79	75
Egenkapital	329.874	243.903	206.095	194.053	178.007
Kapitaldekning	21,24	18,51	16,54	16,78	17,30
Egenkapitalavkastning	8,4	13,2	10,2	10,8	9,0
Kostnadsprosent	67	54	62	59	61
Antall aktive personkunder	9.373	9.253	8.839	8.760	8.678
Antall aktive næringskunder	1.238	1.219	1.250	1.160	1.135

* Justert for avkastning pengemarkedsfond

ÅRSBERETNING

SAMMENDRAG

Bien Sparebank ble stiftet 8. juni 1885, og er Oslos eldste selvstendige sparebank med sine 132 år. Banken er en nær og tilgjengelig bank for personer og næringsdrivende i Oslo-området.

Med virkning fra 1.1.2008 ble banken omdannet til aksjesparebank. Samtidig ble Sparebankstiftelsen Bien opprettet med formål å forvalte de aksjer som ble tilført ved omdanningen til aksjesparebank. Stiftelsen skal utøve stabilt og langsiktig eierskap samt ivareta sparebanktradisjonen med gaver til allmennnyttige formål. Første halvår 2017 ble det foretatt en kapitalutvidelse som medførte at banken fikk 11 nye eiere, som sammen med stiftelsen gir banken handlingsrom for videre vekst og utvikling.

Banken oppnådde i 2017 et resultat av ordinær drift på kr 24,0 mill, en reduksjon på kr 5,8 mill sammenlignet med 2016. Dette tilsvarer 0,62 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital, og gir en egenkapitalavkastning på 8,4 %. Ekstraordinære kostnader i forbindelse med flytting utgjør ca. kr 4 mill. Resultatet danner et godt grunnlag for videre realisering av bankens strategi.

Totalt utlån til kunder inkludert Eika Boligkreditt AS (EBK) utgjør kr 4.263 mill, som tilsvarer en årsvekst på 10,6 %, mot 9,7% i 2016. Den generelle kredittveksten ifølge SSB var på 6,3 %.

Gjennom året har innskuddene økt med kr 212 mill til kr 2.645 mill, tilsvarende 8,7 %. Den generelle innskuddsveksten i banksektoren var på ca. 7%. Innskuddsdekningen i banken endte på 79,3 %.

For regnskapsåret 2017 foreslår styret et utbytte på kr 9,0 mill som utgjør 37,5 % av årsresultatet. Den øvrige del av årsoverskuddet på kr 15 mill foreslås tilført egenkapitalen som tilbakeholdt overskudd. Ved utgangen av året gir dette en bokført egenkapital på kr 330 mill.

Kapitaldekning og kjernekapitaldekning er beregnet til henholdsvis 21,2 % og 19,1 %, mens ren kjernekapital var 17,6 %. For ytterligere detaljer henvises det til note 22.

Banken hadde ved utgangen av året 9.373 aktive privatkunder og 1.238 bedriftskunder. Resultatene fra kundetilfredshetsundersøkelsen 2017 viser en score på 82. Styret er tilfreds med utviklingen.

KORT OM RAMMEBETINGELSENE

Verdensøkonomien viste i 2017 klare tegn på økt optimisme og sterkere vekst. Aktiviteten hos flere av Norges sentrale handelspartnere tok seg opp og arbeidsledigheten falt i flere land til lavere nivåer enn i perioden før finanskrisen. I tillegg så man høyere investeringsvekst og fortsatt sterk forbruksvekst.

Aktiviteten i Fastlands-Norge tok seg opp i 2017 etter et 2016 med den svakeste veksten siden finanskrisen. Veksten ble om lag fordoblet, til i underkant av 2 prosent. Dette ligger tett opptil den årlige veksttakten som Norges Bank forventer de nærmeste årene.

Boliginvesteringene har vært en av de sentrale bidragsyterne til økt vekst. Som følge av sterk prisutvikling i boligmarkedet over flere år, og særlig i 2016, ble det igangsatt bygging av et betydelig antall boliger i 2017. I januar 2017 kom det et omslag i boligmarkedet. Prisendringen var særlig markant i Oslo, hvor prisene også hadde steget kraftig mot slutten av 2016. På tross av omslaget endte årsveksten i boligprisene i Norge på 5,7 prosent. Nedgangen fra begynnelsen av året sammenfalt med myndighetenes beslutning om videreføringen og tilstramming av boliglånsforskriften. Det er grunn til å anta at omslaget i markedet vil kunne påvirke boligbyggingen i årene fremover.

Positive utsikter, bedring i reallønnsvekst og et fortsatt lavt rentenivå ga grunnlag for en god forbruksvekst i husholdningene i 2017. Dette gjaldt særlig forbruk av tjenester. Husholdningene har imidlertid økt sin gjeldsbelastning ytterligere og er, gitt høy andel av boliglån med flytende rente, utsatt for endringer i rentenivået. Arbeidsmarkedet har forbedret seg og mot slutten av året var ledigheten nede i ca. 4%.

Utsiktene for 2018 preges av behersket optimisme. Oljeinvesteringene har trolig bunnet ut og vil øke i tiden fremover. Økt oljepris forsterker de positive signalene. Med forventninger om et høyere investeringsnivå også i øvrige bedrifter, ventes en positiv impuls fra realinvesteringer for økonomien fremover. På tross av signalene om en forstående renteheving fra Norges Bank forventes fortsatt et lavt rentenivå i det neste året. Pris- og lønnsvekst antas å bli moderat. Arbeidsledigheten forventes å holde seg på dagens nivå, eventuelt falle noe. Korrigeringen i boligmarkedet, spesielt i Osloområdet fortsetter inn i 2018. Vi forventer likevel et vel fungerende marked for kurante bruktboliger. Salget av leiligheter i prosjekter under bygging har falt mest, og utgjør den største usikkerheten ved inngangen til 2018. Vi er forberedt på at tilbudet av nybygde boliger vil påvirke markedet som helhet.

RESULTAT FOR 2017

Driftsresultatet

Driftsresultatet før skattekostnad utgjør kr 30,4 mill mot kr 37,6 mill i 2016. Reduksjonen på kr 7,2 mill kan i hovedsak relateres til økte driftskostnader i forbindelse med flytting og etablering i nye lokaler. Banken solgte en overtatt eiendom i 2016, med oppfyllelse av avtale og oppgjør i 2017. I denne forbindelse inntektsførte banken netto inngang på tap på kr 5,3 mill.

Rentenetto

Bankens samlede renteinntekter utgjorde kr 113,7 mill, mot kr 105,8 mill i 2016. De samlede rentekostnader utgjorde kr 52,0 mill mot kr 49,0 mill året før. Økningen i rentenetto på kr 4,8 mill er et resultat av økte renteinntekter som følge av bankens økning i utlån til kunder. Bankens netto renteinntekter utgjorde kr 61,7 mill, tilsvarende

1,64 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Justert for avkastningen på midler plassert i pengemarkedsfond er den reelle renten netto 1,65 % mot 1,75 % i 2016.

Andre driftsinntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester utgjorde kr 14,8 mill, en økning på kr 1,4 mill i forhold til fjoråret. Økningen er i hovedsak knyttet til økte inntekter på salg av forsikring, men resultatet viser også en jevn økning innenfor verdipapirforvaltning. Se for øvrig note 2 for ytterligere detaljer.

Provisjonskostnader ved banktjenester beløp seg til kr 4,5 mill, en økning på kr 0,3 mill.

Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning endte på kr 4,4 mill, en økning på kr 0,3 mill fra 2016. Utbyttet kommer fra Eika Gruppen AS og EBK. Netto verdiendring på verdipapirer utgjorde et tap på kr 0,3 mill mot gevinst på kr 5,59 mill forrige år. Endringen er hovedsakelig effekten av en strategisk balansetilpasning. Se for øvrig note 16.

Driftskostnader

Kostnadsprosenten er økt fra 54 % til 67 %. Økningen er i stor grad knyttet til kostnader i forbindelse med flytting og reetablering i Dronning Mauds gate. Økte kostnader utover dette skyldes i hovedsak innføring av finansskatt, økte IT-relaterte driftskostnader og honorarer til eksterne tjenester.

Totale driftskostnader utgjorde kr 51,3 mill mot kr 41,2 mill foregående år. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde totale driftskostnader 1,37 % mot 1,20 % i 2016. Det henvises videre til note 6 og 9.

Tap og nedskrivninger

Lån og garantier er gjennomgått og vurdert i samsvar med Finanstilsynets rundskriv 10/2005, Regnskapsmessig behandling av utlån og garantier. Prinsippene fremgår av note 11.

Ved utgangen av 2017 er det bokført netto inngang tap på utlån på kr 5,2 mill. På samme tid i fjor hadde banken bokført tap på kr 0,01 mill.

Nedskrivning på grupper er vurdert og gjennomført iht. bankens retningslinjer og klassifiseringsmodell. Ved utgangen av året beløp dette seg til kr 8,4 mill, noe som utgjør 0,25 % av brutto utlån. Størrelsen på gruppevis nedskrivninger oppfattes som tilstrekkelig, og gjenspeiler risikoen i utlånsporteføljen. Det henvises for øvrig til note 12.

Brutto misligholdte lån var ved utgangen av året kr 10,3 mill, en økning på kr 3,4 mill i forhold til 2016. Brutto misligholdte lån utgjør 0,31 % av brutto utlån. Dette vurderes som lavt i forhold til bransjen.

Overtatte eiendommer er bokført til kr 0 ved årsskiftet. Ytterligere opplysninger om overtatte eiendommer finnes i note 12.

Disponering av resultatet

Resultat av ordinær drift før og etter skatt er henholdsvis kr 30,4 mill og kr 24,0 mill.

Styret foreslår følgende disponering av års-overskuddet:

Avsatt til utbytte kr 9.000.000

Tilbakeholdt overskudd kr 14.982.000

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Det er styrets oppfatning at regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens finansielle stilling og resultat.

Egenkapitalavkastning

Egenkapitalavkastningen utgjorde 8,4 % mot 13,2 % i 2016. Kapitalutvidelsen i første halvår økte egenkapitalen med kr 71 mill. Oppkapitaliseringen kom ikke til full anvendelse i løpet av året, og medvirker til at egenkapitalavkastningen ligger noe under styrets avkastningsmål.

BALANSE

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen økte med 8,3 %, og var ved årsskiftet kr 3.899 mill.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder økte med kr 212 mill til kr 2.645 mill, tilsvarende 8,7 %. 61 % av innskuddene kommer fra personkunder, og 72 % av totale innskudd dekkes av innskuddsgarantiordningen. De 20 største innskyterne fra bedriftsmarked står for 15 % av innskuddene, mens tilsvarende tall for personmarked var 4,8 %. Banken har en tilfredsstillende spredning av sine innskudd, og styret vurderer likviditetsrisikoen i innskuddsporteføljen som begrenset. Det vesentligste av innskuddsporteføljen kan reguleres i takt med markedsrenten etter varslingsregler fastsatt i Finansavtaleloven. Styret er tilfreds med en innskuddsdekning på 79,3 %.

Utlånsutviklingen

Banken hadde ved utgangen av året utlån til kunder på kr 3.337 mill og økte i løpet av året med kr 303 mill, tilsvarende 10 %. Bankens portefølje i EBK utgjorde kr 926 mill, en økning på kr 106 mill fra forrige år. Den totale veksten, inkludert formidlede lån, var på 10,6 % mot tilsvarende vekst i 2016 på 9,7 %.

Boliglån til privatkunder utgjorde ved utgangen av året 87,8 % av låneporteføljen, inkludert EBK. Samtidig er den relative andelen av utlån til bedriftsmarkedet ytterligere redusert fra 12,8 % til 12,2 %. Konkurransen om boliglånskundene er fremdeles sterk og marginene er presset. På lån til bedriftsmarkedet, spesielt til boligutvikling, opplever vi god etterspørsel og tilfredsstillende marginer. Den geografiske fordelingen av utlånsporteføljen viser at 99 % av utlånsvolumet er knyttet til det primære markedsområdet som defineres som Oslo og Akershus. Lån med pant i bolig innenfor 80 % av verdigrunnlaget utgjorde ved utgangen av året 84 % av totalt utlån mot 80 % i 2016, for øvrig henvises til note 11.

Bankens risikoklassifisering av utlån viser fortsatt høy kredittkvalitet med hovedvekten innenfor lav risiko. Note 11 omhandler ytterligere risikoklassifisering, samt opplysninger om store engasjement.

Verdipapirer og likviditet

Banken har en obligasjonsportefølje som kun benyttes som likviditetsreserve. Denne vurderes ikke som handelsportefølje. Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater var ved utgangen av året kr 409,7 mill, mot kr 373 mill i 2016. Obligasjonsporteføljen hadde ved årsskiftet en durasjon på 0,17. Markedsverdien var på kr 409,7 mill.

For å møte likviditetskrav og hensiktsmessig likviditetsstyring hadde banken ved utgangen av året en likviditetsreserve på kr 492 mill inklusive innskudd i Norges Bank og oppgjørsbank. Finanstilsynets likviditetsindikatorer LCR var ved årsskiftet beregnet til 167 %. Dette er godt innenfor styrets mål og myndighetenes krav til LCR.

Endringen i beholdningen av anleggsaksjer er hovedsakelig knyttet til avtalemessig deltagelse i egenkapitalemisjoner i EBK. Sammensetningen av aksje- og aksjefonds-porteføljen fremgår detaljert av note 16.

Kapitaldekningen

Etter emisjon og resultatdisponeringer har bankens egenkapital økt med kr 86 mill, og var ved utgangen av året kr 329,9 mill.

Netto ansvarlig kapital utgjorde ved årsskiftet kr 369 mill. Risikovektet balanse er beregnet til kr 1.739 mill, og har gjennom året økt med kr 290 mill.

Finansdepartementet vedtok i 2016 å heve den motsykliske kapitalbuffer for de norske bankene fra 1,5 % til 2,0 % fra og med 2018. I tillegg er det innført strengere krav til ren kjernekapital under pilar 2 kravet i kapitaldekningsreglene. Finanstilsynet har fastlagt et påslag for Bien Sparebank ASA på 3,4 % fra 30.06.2017. Dette medfører følgende kapitalkrav:

	Myndighets- krav 31.12.2017	Kapital- dekning pr 31.12.2017
Totalkapital	18,9 %	21,2 %
Kjernekapital	16,9 %	19,1 %
Ren kjernekap.	15,4 %	17,6 %

Beregning av kapitaldekningen etter Pilar I fremgår av note 22.

Styret vurderer bankens kapitalforhold som tilfredsstillende sett i sammenheng med risikoprofil og virksomhetsomfang.

ANSATTE, ARBEIDSMILJØ OG SAMFUNN

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens verdigrunnlag. En forutsetning for samfunnsoppdraget er at banken bidrar til positiv verdiskapning og skaper lønnsom drift innenfor gjeldende rammebetingelser. Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som eksempelvis etikk, bekjempelse av hvitvasking, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Bankens complianceansvarlig har ikke rapportert avvik i 2017 knyttet til bankens etterlevelse av lover og forskrifter.

Banken har ikke vurdert det som hensiktsmessig å utarbeide et særskilt klimaregnskap da banken kun har et kontor lokalisert i sentrum av Oslo.

Det drives ikke forsknings- eller utviklingsaktiviteter i egen regi, men banken deltar i utviklingsaktiviteter i Eika Alliansen som en av 69 eierbanker.

Sparebankstiftelsen Bien har som en av sine oppgaver å bidra med midler til allmennyttige formål, mens bankens støtte til ulike formål er forretningsmessig forankret i sponing etc. I 2017 har Stiftelsen støttet ulike aktiviteter knyttet til barn og ungdom i Oslo.

Ved utgangen av året var det ansatt 21,5 årsverk, mens gjennomsnittlig sysselsatte årsverk er beregnet til 22,9. Sykefraværet utgjorde 8,62 % av total arbeidstid mot 8,13 % i 2016. Høyt sykefravær er i hovedsak relatert til langtidssykmelding og er ikke arbeidsrelatert. Det har ikke forekommet arbeidsuhell i året. Banken har IA-avtale med NAV og i tillegg en bedriftsavtale for helsevern og overvåking av det fysiske arbeidsmiljøet. Ledelsen har gjennom faste møter og hyppig dialog et godt samarbeid med de ansatte gjennom tillitsvalgte og verneombud.

Banken har bonusordning for ansatte innenfor rammene av Finanstilsynets rundskriv 11/2011. Ordningen besluttet årlig av styret. Utbetalingen for 2017 utgjør 44 % av bonustaket på en månedslønn for den enkelte.

Banken hadde 11 AFR-sertifiserte rådgivere ved utgangen av 2017. For å styrke kundeopplevelsen gjennom kompetent og forsvarlig rådgivning gjennomføres løpende opplæring bl.a. gjennom Eika Skolen. Vi legger også vekt på god opplæring for å sikre etterlevelse av sentrale lover og forskrifter.

Arbeidsmiljøet kartlegges årlig, og denne kartleggingen danner grunnlag for utarbeidelse av tiltaksplaner for å bedre arbeidsmiljøet. Årets undersøkelse viser høy medarbeidertilfredshet.

Banken legger til rette for likebehandling av kvinner og menn ved rekruttering. Dagens ledergruppe består av to menn og en kvinne. Ved valg til styrende organer legges det vekt på balanse mellom kvinner og menn og samlet kompetanse i de ulike styrende organer. Styret består av tre menn og fire kvinner.

Banken har utover årsrapporten ingen særskilt rapportering av samfunnsmessige resultater.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Banken følger hovedtrekkene i norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. En redegjørelse om dette er tatt inn som særskilt kapittel i årsrapporten.

SAMARBEIDENDE SELSKAPER

Banken har som overordnet strategi å videreutvikle virksomheten som selvstendig sparebank. Som mindre sparebank i et sterkt konkurranseutsatt marked er det imidlertid helt nødvendig å søke samarbeid på strategisk viktige områder.

Bien Sparebank er alliansebank i Eika sammen med 69 andre banker. Samarbeidet er forankret i eierskap til:

- Eika Gruppen AS (EG) som administrerer en obligatorisk grunnpakke som omfatter felles drift og utvikling av IT, kompetanseutvikling, virksomhetsstyring, betalingsformidling, kort, felles innkjøp for øvrig og næringspolitikk. I tillegg er EG leverandør av en rekke finansprodukter som forsikring, kredittkort, leasing og fonds-produkter som distribueres gjennom banken.
- Eika Boligkreditt AS (EBK) der banken kan plassere boliglån innenfor 60 % av verdi. EBK utgjør en integrert del av bankens verdikjede for boliglån.

Bankalliansen utgjør en av de største finansgrupperingene i Norge. Banken definerer sitt eierskap i EG og EBK som strategiske og er kategorisert som anleggsaksjer.

BANKENS STRATEGI OG FREMTIDSUTSIKTER

Strategiplanen for 2016 – 2018 bygger på at vi er en nær og tilgjengelig sparebank for personer og næringsdrivende i Oslo-området. Vi skal tilby kundene våre en smart og enkel bankhverdag, være tilstede ved viktige livshendelser og bidra til at kundene kan realisere sine planer.

I 2017 flyttet banken til Dronning Mauds gate 11 og har her videreført strategien om å være tilgjengelig på gateplan. Første halvår ble det også foretatt en kapitalutvidelse som medførte at banken fikk 11 nye eiere, som sammen med stiftelsen gir banken handlingsrom for videre vekst og utvikling. Begge deler er en del av banken vekststrategi. Styret legger opp til en balansert vekst som er tilpasset markedssituasjonen, og hvor det til enhver tid er forsvarlig margin til gjeldende kapitalkrav fastsatt av myndighetene.

Styret vil avslutningsvis takke kunder og tillitsvalgte for god oppslutning om bankens utvikling i 2017, og bankens ansatte for lojalitet og god innsats for å skape gode kundeopplevelser.

Oslo, 13.02.18

Iren Tranvåg
Nestleder

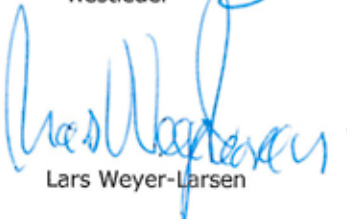
Bendik Falch-Koslund
Leder

Hegg Iren Solberg

Andreas Thorsnes

Lars Weyer-Larsen

Nina Telle

Anlaug Johansen

Øyvind Hurien
Adm. banksjef

FORTUNA

Bien Sparebank ble i 1885 etablert av en gjeng spilleglade menn. Spareforeningen fikk navnet Fortuna, og til ære for grunnleggerne har vi oppkalt et møterom etter dette. Fortuna er i romersk mytologi gudinnen for lykke. Selv om navnet fort ble endret til Bien, har Fortuna stått ved vår side gjennom børskrakk, bankkriser og verdenskriger.

© Odd Hilt / Bono 2017
Statuen ble gitt til byen
i jubileumsgave av Den
Norske Creditbank, og
inngår i Oslo kommunes
kunstsamling

RESULTATREGNSKAPET

	Noter	2017	2016
Renteinntekter og lignende inntekter		113.686	105.846
Rentekostnader og lignende kostnader		52.022	49.027
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		61.665	56.820
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		4.390	4.109
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2	14.836	13.415
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3	4.489	4.199
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer		-996	1.624
Netto verdiendring og gevinst/tap på verdipapirer med variabel avkastning		266	3.561
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater		476	405
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer	4	-254	5.591
Andre driftsinntekter		150	654
Netto andre driftsinntekter		14.632	19.570
Sum driftsinntekter		76.296	76.390
Lønn		15.650	15.771
Pensjoner	5	1.679	778
Sosiale kostnader		4.647	3.908
Administrasjonskostnader		16.824	13.084
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	6,7	38.799	33.540
Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8	1.552	1.165
Nedskrivninger	8	610	0
Sum avskrivning mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		2.162	1.165
Andre driftskostnader	9	10.378	6.522
Sum andre driftskostnader		51.339	41.227
Tap på utlån, garantier	12	-5.265	12
Gevinst ved salg av anleggsaksjer		178	2.447
Resultat av ordinær drift før skatt		30.401	37.598
Skatt på ordinært resultat	10	6.419	7.790
Resultat for regnskapsåret		23.982	29.807
Disponering			
Overført til/fra annen egenkapital	21	14.982	27.807
Utdelt utbytte		9.000	2.000

BIENMANNEN

Frem til slutten av 1900-tallet var Bienmannen en kjent skikkelse i bybildet. Han reiste ut til kunder hjemme eller på arbeidsplassen for å innkreve det månedlige sparebeløpet. Det var ingen tvang, men de færreste hadde samvittighet til å skuffe Bienmannen når han dukket opp. På denne måten var han med på å sikre en trygg og god pensjonstilværelse for mange Osloborgere.

EIENDELER

	Noter	2017	2016
Konter og fordringer på sentralbanker	14	58.039	60.163
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		6.978	45.423
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		6.497	4.679
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		13.475	50.102
Kassekreditter, LittExtra og rammelån		1.122.974	1.061.902
Byggelån		21.141	48.819
Nedbetalingslån		2.193.067	1.923.711
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	11	3.337.183	3.034.433
Individuelle nedskrivninger på utlån	12	0	0
Nedskrivninger på grupper av utlån	12	-8.400	-8.400
Sum netto utlån og fordringer på kunder		3.328.783	3.026.033
Overtatte eiendeler	12	0	1.710
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		187.115	372.504
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		222.565	0
Sum sertifikater og obligasjoner	15	409.680	372.504
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		79.068	79.976
Andeler i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper m v		0	0
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	16	79.068	79.976
Utsatt skattefordel	10	274	243
Andre immaterielle eiendeler	8	552	761
Sum immaterielle eiendeler		826	1.005
Maskiner, inventar og transportmidler		3.216	1.909
Bygninger og andre faste eiendommer		3.465	3.465
Sum varige driftsmidler	8	6.681	5.375
Andre eiendeler		-14	297
Sum andre eiendeler		-14	297
Opptjente ikke mottatte inntekter		2.196	3.173
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		511	455
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		2.707	3.627
SUM EIENDELER		3.899.244	3.600.791

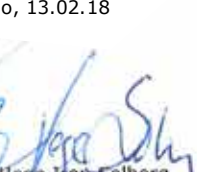
GJELD OG EGENKAPITAL

	Noter	2017	2016
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		30.891	2.864
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		75.000	145.000
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	17	105.891	147.864
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.722.337	2.200.540
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		922.508	232.524
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	17,18	2.644.845	2.433.064
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		24	24
Obligasjonsgjeld		720.593	684.834
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	19	720.618	684.859
Annen gjeld		22.410	18.575
Sum annen gjeld	10,20	22.410	18.575
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		3.441	4.496
Pensjonsforpliktelser	5	2.122	3.081
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		100	100
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		2.222	3.181
Evigvarende fondsobligasjonslån		30.000	24.945
Annen ansvarlig lånekapital		39.943	39.903
Sum ansvarlig lånekapital	19	69.943	64.848
SUM GJELD		3.569.369	3.356.887
Aksjekapital		150.454	110.110
Overkursfond		124.636	93.990
Sum innskutt egenkapital		275.089	204.100
Tilbakeholdt overskudd		54.785	39.803
Sum opptjent egenkapital	21	54.785	39.803
SUM EGENKAPITAL	21	329.874	243.903
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		3.899.244	3.600.791
Poster utenom balansen:			
Ubenyttede kreditter	11	226.218	203.525
Garantiansvar	13	35.834	29.269
Pantstillelse Norges Bank	15	201.418	20.000

Oslo, 13.02.18

 Iren Tranvåg
 Nestleder

 Bendik Falch-Kostlung
 Leder

 Heger Iren Solberg

 Lars Weyer-Larsen

 Nina Telle

 Anlaug Johansen

 Andreas Thorsnes

 Øyvind Hurlen
 Adm. banksjef

BIKUBEN

Bier er flittige sosiale vesener. Med sin pollinering av blant annet frukt og bær, er de livsvitige bidragsytere i matproduksjon over hele verden. Mange har de senere årene blitt oppmerksomme på viktigheten av deres eksistens.

Som Bien i byen var det naturlig å skaffe oss en egen bikube i Oslo. På taket av Mathallen jobber biene våre med å samle inn pollen og nektar i byen, slik Biens spareordning har samlet inn penger til egen pensjon de første hundre årene. Honningen blir til glede for kunder og besøkende i banken.

GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Bankens årsregnskap for 2017 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er inndekket som avtalt.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne med grunnlag i beregninger med basis i erfaringstall, konjunkturrendringer, bransjeanalyser og andre forhold. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

Rapportering av misligholdte låneengasjement

Rapportering av misligholdte lån skal ifølge myndighetenes krav rapporteres slik: Hvis kunden har ett eller flere misligholdte lån eller overtrekk på innskuddskonto, rapporteres samlet kundeengasjement.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler beholdes inntil verdien kan realiseres ved salg. Eiendelene er nedskrevet til antatt salgsverdi. Eiendelene består av en bolig/hyttetomt i Meløy kommune, som i 2017 ble avskrevet til kr 0. Banken har pr 31.12.17 ingen overtatte eiendeler.

Finansielle instrumenter

Finansielle derivater

Banken har pr 31.12.17 ingen slike avtaler.

Renteinstrumenter utenfor balansen

Banken har ingen renteinstrumenter utenfor balansen pr 31.12.17

Verdipapirer

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verddivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode. Se note 15 og 16.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Porteføljens verdi fastsettes etter virkelig verdi for de enkelte obligasjoner og sertifikater. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger, beregnes virkelig verdi i prisingsmodell utarbeidet av Fondsmeglernes Forening.

Aksjer og grunnfondsbevis

Aksjer og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes etter porteføljeprinsippet, som er laveste verdi av porteføljen summert etter nominell verdi eller anskaffelseskost. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. På papirer som ikke omsettes på børs eller andre aktive markeder benyttes anskaffelseskost. Eventuelt innhentes uavhengig verddivurdering av enkeltpapir. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Investeringer i datterselskap

Banken hadde pr 31.12.17 ingen datterselskaper.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrasket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgende lineære avskrivningssatser legges til grunn:

Tomter	0,0 %
Forretningsbygg	2,0 %
Andre bygg og anlegg	4,0 %
Inventar og innredning	10,0 - 20,0 %
Immaterielle eiendeler (SDC)	20,0 %
Kontormaskiner og EDB-utstyr	20,0 - 33,3 %

Immaterielle eiendeler

Balanseførte immaterielle eiendeler gjelder utviklingskostnader knyttet til digitale løsninger i regi av Eika Gruppen. Aktiverte immaterielle eiendeler skal nedskrives over tre år.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Fra og med utgangen av 2015 ble alle ansatte tilsluttet den innskuddsbaserte pensjonsordningen ved at den ytelsesbaserte ordningen ble avsluttet. Det er i 2017 resultatført premie til innskuddsordningen på kr 1,4 mill.

Bien Sparebank har pensjonsforpliktelser i tilknytning til avtalefestet førtidspensjon (AFP). Ved utgangen av 2017 er det ingen AFP-pensjonister som er omfattet av den gamle ordningen. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premieinnbetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene. Det er i 2017 resultatført innbetalinger til ny AFP ordning på kr. 0,3 mill.

Skatt

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

Omregningsregler for valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.17.

Langsiktig gjeld

Obligasjonsgjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

STUART

Maskotten Stuart er oppkalt etter den folkekjære kassereren i banken. Stuart har vært med oss i flere år, og symboliserer det kassereren stod for: Omsorg, vennlighet og glede. Stuart lærer barn viktigheten av å være en flittig sparer.

NOTER

NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO

Operasjonell risiko

Dette er risiko knyttet til organisasjon, ansatte, systemer, maskiner og bygg. Kartlegging og overvåking av operasjonell risiko gjennomføres i henhold til Finanstilsynets "Forskrift om risikostyring og interne kontroll", "Forskrift om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)", Lov om behandling av personopplysninger med tilhørende forskrift samt Lov om hvitvasking og terrorfinansiering med tilhørende forskrift. Styret vedtar årlig et prinsippnotat som grunnlag for risikovurdering og bankens internkontroll. Banksjefens rapport om gjennomføring av internkontrollen samt revisors uavhengige bekreftelse av internkontrollen er på vanlig måte behandlet for 2017. Styret konstaterer at ovennevnte bekreftelser viser at banken har en tilfredsstillende intern kontroll, og drives iht. de risikonivåer som styret har fastsatt.

Banken vurderer gjennom en årlig prosess bankens totale kapitalbehov, ICAAP. Prosessen med vurdering av bankens risiko og kapitalbehov er forankret i styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Totalt kapitalbehov iht. ICAAP vurderes fortløpende. ICAAP er tatt ut av bankens årsrapport, og blir en selvstendig pilar III rapport.

Banken opererer under verdipapirkonsesjonen til Eika Kapitalforvaltning og kan derfor tilby finansielle rådgivningstjenester og salg av produkter som tilbys gjennom Eika Kapitalforvaltning.

Det er tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Strategisk risiko

Dette er risiko knyttet til hvordan banken skal kunne tilpasse seg endringer i rammebetingelser og konkurranseforhold. Styret har særlig fokus på følgende forhold:

- Pressede marginer innenfor hovedproduktene, og tilpasning av kostnadene i forhold til inntjeningspotensialet.
- Små organisasjoner har utfordringer med å holde på og videreutvikle kompetanse innenfor kritiske felter som rådgivning med autorisasjon, etterlevelse av myndighetskrav og myndighetsrapportering.
- Lovverket har nå åpnet for en helt annen dynamikk for strukturtilpasninger i sparebanksektoren. Dette kan endre konkurransesituasjonen, strukturbetingede kostnader og alliansetilknytninger i bransjen.

Styret har utarbeidet en strategiplan for 2016 – 2018, med fortsatt utvikling av banken som lokalbank for Osloområdet med hovedvekt på personkunder og næringsliv med sterk knytning til personmarkedet.

Omdømmerisiko

Bien Sparebank baserer sin virksomhet på tillit fra kunder, myndigheter og omverden for øvrig. Det er derfor driftskritisk at banken forvalter denne tilliten på en fullgod måte gjennom etisk opptreden, kompetent rådgivning og trygghetende kontrollsystemer.

Banken har etablert etiske retningslinjer. All rådgivning og tilhørende salg av finansielle produkter skal gjennomføres etter fastlagte retningslinjer som er underlagt internkontroll og compliance. Det vises i den forbindelse til avsnittet operasjonell risiko.

Likviditetsrisiko

Dette er risikoen for at banken ikke skal ha likviditet til å innfri sine forpliktelser ved forfall.

Styring av bankens likviditet baseres på styrets likviditetspolicy med tilhørende styringsrammer og fullmakter. Bankens etter styringsdokumentene lav risiko. I likviditetspolicyen er det blant annet fastsatt mål for likviditetsbuffer (LCR) iht. Finanstilsynets rapporteringsmal. Likviditeten følges opp daglig, beregnes og kontrolleres løpende i forhold til vedtatt strategi og rapporteres til alle styremøter. Det er angitt klare krav til tilgjengelig likviditet i forhold til forfallsstruktur på sertifikat- og obligasjonsgjeld.

Banken har stabile innskyltere med god spredning i forhold til innskuddenes størrelse og fordeling på næringssektorer. Det vises for øvrig til avsnitt Innskuddsutvikling i styrets beretning og note 18 og 19. Ved årsskiftet var denne 79,25 %.

Likviditetsreserve består av en portefølje av obligasjoner, sertifikater eller pengemarkedsfond som er lett omsettelige og i det vesentligste kan deponeres i Norges Bank som grunnlag for låneadgang. Ved utgangen av året hadde porteføljen en anskaffelseskost på kr 430 mill inklusive kr 20 mill i pengemarkedsfond. I tillegg kommer innskudd i Norges Bank og oppgjørskreditt på kr 63,7 mill.

Ved årsskiftet var kr 721 mill finansiert i obligasjonsmarkedet, hovedsakelig med tre til fem års løpetid og krav til spredning av forfallene for å redusere forfallsrisikoen. Forfallstruktur fremkommer av note 19.

Banken har en oppgjørskreditt i DNB på kr 130 mill med årlig fornyelse.

Styret vurderer likviditetsrisikoen som begrenset. Videre vekst skal i det vesentligste baseres på innskudd fra kunder og plassering av boliglån innenfor 60 % av verdi i Eika Boligkreditt. Dette skal sikre at banken har en lav refinansieringsrisiko i obligasjonsmarkedet, selv i stressede situasjoner.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

Styret har vedtatt kredittpolicy med tilhørende kreditthåndbok, bevilgningsreglement og fullmakter som ramme for bankens kredittbehandling og styring av kredittrisiko. Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- kausjoner

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskotokreditt.

Bankens risikoprofil for kredittgivning er regulert gjennom gjeldende kredittpolicy som gjennomgås og godkjennes av styret årlig. Det samme gjelder kredittfullmaktene. Inntil 20% av bankens utlån inkludert lån overført Eika Boligkreditt kan være til bedriftskunder. Ved utgangen av 2017 var denne andelen på 12,2 % inkludert EBK. Det er begrensninger i hvilke bransjer banken skal engasjere seg i, og skal normalt ikke engasjere seg innen følgende bransjer: restaurantdrift, IKT, landbruk/gartneri, fiskeri, skipsfart og generell industrivirksomhet. Næringsengasjementer skal kun inngås innenfor bankens primære markedsområde. Største enkeltbransje i næringslivsporteføljen er eiendomsdrift som utgjør 69 % av totalt utlån til næringsliv. Av denne gruppen utgjør borettslag 19 %, utleie av bolig 53 % og eiendomsutvikling 23 %.

Personmarkedet domineres av boligfinansiering der det etter kreditthåndboken normalt ikke gis lån utover 80 % av markedsverdi/takst. Boliglån for unge gis inntil 85 % av kjøpesum. I tillegg tilbyr banken et seniorlån, LittExtra, med meget lav kredittrisiko, men med en levetidsrisiko basert på aktuarberegninger. Dette produktet utgjør 19 % av totalt utlån.

Innenfor bedriftsmarkedet gis lån normalt kun mot pant i fast eiendom innenfor grenser nedfelt i bankens kredittpolicy. I begrenset grad gis lån med pant i varelager og fordringsmasse.

Banken har etablert en fullmaktstruktur som reflekterer ulike risikoklasser. Banksjef og kredittkomite har fullmakt inntil kr 21 mill, leder PM og BM har fullmakter inntil kr 14 mill, mens saksbehandlere har inntil kr 7 mill i fullmakter. I tillegg har banksjef fullmakt til å øke kreditteksponeringen overfor eksisterende kunder med inntil 10 % av gjeldende engasjement.

Det gjennomføres delt saksbehandling innenfor kredittområdet ved at depotservice i Eika Gruppen AS gjennomfører kontroll og diskontering av lån og kreditter. Oppfølging av mislighold og inkasso utføres av en dedikert rådgiver i bankens kundesenter, og banken har avtale med Conecto AS om inkassotjenester. Utviklingen i mislighold og tapsvurdering gjennomgås månedlig med avdelingene for utarbeidelse av tiltaksplaner og rapporteres månedlig til banksjef og kvartalsvis til styret. Overholdelse av styrets rammer for kredittrisiko og kvalitet i saksbehandlingen blir fulgt opp gjennom bankens internkontroll, og blir rapportert årlig til styret.

Risikoklassifisering av kunder med lån og kreditter gjennomføres kontinuerlig, og følges opp hvert kvartal med rapportering til styret. Prinsippene for og resultatene av risikoklassifiseringen fremgår av note 11.

Styret vurderer organiseringen av kredittområdet og overvåking av kredittrisiko som betryggende i forhold til den risiko som styret har definert.

Markedsrisiko

Markedsrisiko knytter seg til endringer i rente-, kurs- og valutavåning i forhold til bankens eksponering innenfor de forskjellige virksomhetsområder.

Styret har fastsatt grenser for eksponering innenfor ovennevnte områder.

Banken har minimal renterisiko knyttet til kundeporteføljen. Bankens kan raskt tilpasse både innskudds- og utlånsrenten ved endringer i det generelle rentenivået. Bankens har i begrenset grad tidsinnskudd eller fastrentelån til kunder med løpetid over ett år. Dersom volumet av fastrentelån overstiger kr 50 mill skal det inngås rentebytteavtale.

Bankens portefølje av sertifikater, obligasjoner og rentefond er en funksjon av løpende likviditetsstyring og lovpålagte krav til likviditet. Styret har fastsatt rammer for sammensetning og styring av porteføljen med meget begrenset rente- og kredittrisiko.

Styret har fastsatt at banken ikke skal være eksponert i egenkapitalinstrumenter som egenkapitalbevis og aksjer/aksjefond.

Investering i anleggsaksjer, eksklusive Eika Boligkreditt AS, er begrenset til 10 % av netto ansvarlig kapital, med maksimalt 10 % i et enkelt selskap. Eksponeringen er nå på 2,9 % hvorav investeringen i Eika Gruppen AS utgjør 2,2 %.

Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke medregnet i ovennevnte ramme da banken etter gjeldende aksjonæravtale har et direkte ansvar for kapital og likviditet i forhold til bankens tilførte lånevolum.

Utviklingen i beholdningen av verdipapirer rapporteres hvert kvartal til styret. Nåværende eksponering fremgår av note 15.

Banken er valutakommisjonær for DNB. Valutarisiko er knyttet til beholdningen av utenlandske sedler, og vurderes som meget begrenset. Banken skal for øvrig ikke ta posisjoner i utenlandsk valuta. Banken tilbyr heller ikke valutalån til kunder.

Innenfor de rammer som styret har fastsatt vurderes markedsrisikoen som meget begrenset.

Konsentrasjonsrisiko

Styret har fastsatt retningslinjer for å begrense risikoen for eksponering mot store engasjement, mer enn 10 % av ansvarlig kapital iht. Finanstilsynets definisjon. Banken skal primært ikke ha enkeltengasjement større enn 20 % av bankens ansvarlige kapital, maksimalt to engasjement i intervallet 15 til 20 % av ansvarlig kapital og maksimalt fem engasjement i intervallet 10 til 15 %. Styret aksepterer konsentrasjonsrisiko knyttet til geografi og bransje, da dette samlet sett vurderes å gi lavere risiko på grunn av kompetanse om hovedmarkedet og enkeltbransjer.

NOTE 2 – SPESIFIKASJON AV PROVISJONSINNTEKTER OG INNTEKTER FRA BANKTJENESTER

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2017	2016
Garantiprovisjon	374	371
Formidlingsprovisjon	265	245
Betalingsformidling	4.113	4.414
Verdipapirforvaltning og -omsetning	1.844	1.477
Provisjon Eika Boligkreditt	4.626	4.315
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	1.596	774
Andre provisjons- og gebyrinntekter	2.018	1.820
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	14.836	13.415

NOTE 3 – SPESIFIKASJON AV GEBYR- OG ANDRE PROVISJONSKOSTNADER OG KOSTNADER VED BANKTJENESTER

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2017	2016
Transaksjonsavgifter og lignende	2.508	2.244
Betalingsformidling, interbankgebyrer	212	227
Andre provisjonskostnader	1.769	1.728
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4.489	4.199

NOTE 4 – SPESIFIKASJON AV NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/-TAP PÅ VALUTA OG VERDIPAPIRER SOM ER OMLØPSMIDLER

Netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	2017	2016
Kursgevinst ved omsetning av obligasjoner	799	875
Kurstap ved omsetning av obligasjoner	-1.866	-128
Kursregulering obligasjoner	71	877
Netto gevinst/-tap obligasjoner	-996	1.624
Kursgevinst ved oms. av aksjer og andeler	-	2.559
Kurstap ved oms. av aksjer og andeler	-	-1.385
Kursregulering aksjer og andeler	266	2.387
Netto gevinst/-tap aksjer og andeler	266	3.561
Kurstap-/gevinst+ fra finansielle derivater og valuta	476	405
Sum netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	-254	5.591

NOTE 5 – PENSJONER

Alle ansatte i Bien Sparebank ASA inngår i ny kollektiv innskuddsordning fra utgangen av 2015 i tillegg til at de inngår i AFP-ordningen.

Banken har i tillegg en førtidspensjonsavtale for både tidligere og nåværende banksjef. Avtalen til tidligere banksjef sikrer en pensjon på 70 % av lønn inntil 12 G fra fylte 65 år og livsvarig. Ved fratreddelsen til tidligere banksjef ble avtalen endret fra en livsvarig ytelse til en tidsbegrenset utbetaling over 5 år. Avtalen til nåværende banksjef er en avtale om førtidspensjon på 70 % av lønn på fratreddesetidspunktet i perioden fra fylte 65 år til fylte 67 år.

Resultatregnskap	2017	2016
Årets pensjonsopptjening driftspensjon	146	146
Rentekostnad på løpte pensjonsforpliktelser	2	2
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-	-
Arbeidsgiveravgift	28	22
Netto pensjonskostnad	176	170
Pensjonskostnad tidligere ytelsesbaserte/drifts ordninger	-	-1.193
Pensjonskostnad innskuddspensjonsordning	1.425	1.474
Pensjonskostnad innskuddsordning (ny ordning)	254	327
Balanse	2017	2016
Pensjonsforpliktelse brutto	-1.782	-2.700
Arbeidsgiveravgift	-340	-381
Pensjonsforpliktelse	-2.122	-3.081

NOTE 6 – SPESIFIKASJON AV LØNN OG GENERELLE ADMINISTRASJONSKOSTNADER

Lønn og generelle administrasjonskostnader	2017	2016
Lønn til ansatte	14.985	14.903
Honorar til styre og tillitsmenn	666	868
Pensjoner	1.679	778
Arbeidsgiveravgift	3.487	2.963
Kurs, velferd, øvrige personalutgifter	1.435	1.242
EDB-kostnader	10.622	9.848
Markedsføring	944	433
Reiser, opplæring etc.	124	172
Rekvisita	856	794
Honorarer eksterne tjenester	3.236	899
Telefon, porto	767	640
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	38.799	33.540
Antall ansatte pr 31.12.	22	25
Antall årsverk pr 31.12.	21,5	24,2
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	22,9	24,2

NOTE 7 – LÅN OG YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

	Lønn og honorarer	Annen godtgjørelse	Betalt pensjonspremie	Samlede ytelser	Lån
Styret					
Leder	200	0	0	200	4.770
Nestleder	100	0	0	100	0
Styremedlem	80	0	0	80	0
Styremedlem	80	0	0	80	0
Styremedlem til 01.10.17	80	0	0	80	0
Styremedlem fra 01.10.17	0	0	0	0	3.617
Styremedlem fra 01.10.17	0	0	0	0	0
Ansattes medlem	80	0	0	80	0
Sum styret	620	0	0	620	8.387

Ledergruppe					
Adm. banksjef	1.815	18	179	2.012	2.013
Sum andre ledere	2.271	31	324	2.626	6.761
Sum ledergruppe	4.086	49	503	4.638	8.774

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret. Lån til adm. banksjef følger samme vilkår som øvrige ansatte. Oppnådd bonus på 44 % i henhold til bonusmodell er avsatt i regnskapet for 2017. Dette utbetales mars 2018.

Lån til ansatte pr 31.12	2017
Utlån til ansatte	54,5 mill
Rentesats (1 %-poeng lavere enn for ordinære kunder)	1,65%

NOTE 8 – VARIGE DRIFTSMIDLER

	Maskiner / Inventar	Bolig, hytte, tomt	Immateriell. eiendeler	Sum
Kostpris 1.1.2017	11.212	3.465	6.311	20.988
Tilgang	2.979	0	280	3.259
Avgang				
Kostpris 31.12.2017	14.191	3.465	6.591	24.247
Akkumulerte avskrivninger 1.1.2017	9.302		5.550	14.852
Tilbakeførte avskrivning på solgte driftsmidler				
Ordinære avskrivninger	1.063		489	1.552
Nedskrivning	610			610
Akkumulert avskrivning 31.12.2017	10.975		6.039	17.014
Bokført verdi 31.12.2017	3.216	3.465	552	7.233

Nedskrivning på kr 0,6 mill er knyttet til restnedskrivning i Teatergata 10. Banken har leasingavtale på to kopimaskiner, samt en del AV utstyr. Banken har siden juni 2017 leid lokaler i Dronning Mauds gate 11. Leiekostnaden er kr 4,2 mill pr år.

NOTE 9 – SPESIFIKASJON AV ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Andre driftskostnader	2017	2016
Honorar ekstern revisor	472	563
Leie av lokaler	3.362	1.648
Andre kostnader leide lokaler	593	497
Maskiner, inventar og transportmidler	1.120	206
Eksterne tjenester	2.669	2.135
Forsikringer	130	130
Ordinære tap	50	27
Andre driftskostnader	1.981	1.316
Sum andre driftskostnader	10.378	6.522

Spesifikasjon av revisjonshonorar:	2017	2016
* Lovpålagt revisjon	409	319
* Attestasjon	0	248
* Andre tjenester utenfor revisjon	63	98
Sum revisjonshonorar inkl. mva	472	665

NOTE 10 – SKATT

Årets skattekostnad i resultatregnskapet består av betalbar skatt på årets inntekt justert med for mye/lite avsatt skatt i tidligere år, samt endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt. Betalbar skatt i balansen består av skatt alminnelig inntekt. Utsatt skatt (utsatt skattefordel) i balansen består av skatt på netto skatteøkende (skattereduserende) midlertidige forskjeller pr. 31.12

Beregning av skattekostnad	2017	2016
Resultat før skattekostnad	30.401	37.598
a. Permanente forskjeller		
Ikke fradragsberettigede kostnader / ikke skattepliktige inntekt	-4.895	-6.429
b. Endring midlertidige forskjeller	124	-3.108
Årets skattegrunnlag	25.630	28.061
Betalbar inntektskatt (skattesats 25 %)	6.408	7.015
Resultatført/avsatt slik:		
Inntektsskatt	6.408	7.015
For mye/lite beregnet utsatt skatt / betalbar skatt fjoråret	43	-17
Endring utsatt skatt	-31	792
Sum skattekostnad	6.419	7.790

Oversikt over midlertidige forskjeller	2017	2016	Endring
Midlertidige forskjeller pr 31.12.			
Varige driftsmidler	-450	363	-814
Netto pensjonsforpliktelser	-2.122	-3.081	959
Gevinst- og tapskonto	1.495	1.869	-374
Nedskrivning verdipapirer	-21	-126	105
Grunnlag utsatt skatt+ / utsatt skattefordel-	-1.098	-975	-124
Sum bokført utsatt skatt/utsatt skattefordel	-274	-244	

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2017
25% skatt av resultat før skatt	7.600
25% skatt av permanente forskjeller	-1.224
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	43
Skattekostnad i henhold til resultatregnskap	6.419

NOTE 11 – UTLÅN MM.

Virkelig verdi

Den bokførte verdi av bankens utlån er amortisert kost. Banken yter for tiden ikke fastrentelån. Basert på dette antas lånenes bokførte verdi å samsvare godt med virkelig verdi.

Kasse-, drift- og brukskreditter

Inkludert i kasse-, drift- og brukskreditter inngår også en type seniorlån, LittExtra. Lånet er avdragsfritt og rente tillegges hovedstol under hele lånets løpetid. Lånet forfaller ved låntakers død eller permanent flytting fra den pantsatte bolig. Banken tar således en levetidsrisiko basert på aktuarberegninger. Disse lånene utgjør kr 625 mill, 18,7 % av utlånene, mot kr 593 mill i 2016. Rammelån som boligkreditter innenfor 70 % av boligens verdi, utgjør kr 480 mill mot kr 459 mill i 2016.

Store engasjement

Store engasjement, iht. Finanstilsynets forskrift, omfattet ved årsskiftet ett engasjement med lån på totalt kr 41 mill. Tilsvarende i 2016 var fire engasjement og totalt kr 124 mill. Engasjementet utgjorde pr 31.12.17 11,6 % av bankens ansvarlig kapital, og er sikret med eiendoms pant innenfor betryggende sikkerhetsmarginer.

Risikoklassifisering av bankens utlån

Risikoklassifisering er en integrert del av bankens saksbehandlingssystem innenfor kredittområdet. Banken benytter en risikoklassifiseringsmodell for å avdekke risiko på kundenivå som aggregert gir en god oversikt over kvaliteten på bankens totale portefølje. Modellen som benyttes er utviklet på grunnlag av alle kredittaktive kunder i Eikabankene. Modellen er felles for alle bankene i Eika og er utviklet i samarbeid med Bisnode, og er en sannsynlighetsbasert (PD – probability of default) risikoklassifiseringsmodell. Alle kunder som utgjør en risiko for tap for banken skal risikoklassifiseres. Det vil si alle kunder med lån, kreditt eller garanti, samt kunder med overtrekk over kr 1.000.

Formålet med klassifiseringen er å ha et system som kan:

- gi løpende oversikt over risiko og tilbakebetalingsevne i utlånsporteføljen
- gi grunnlag for prioriteringer og handlinger som gjelder både portefølje og enkeltengasjement
- gi grunnlag for styring av utlånsporteføljen
- gi grunnlag for rapportering av tapspotensiale
- gi grunnlag for å følge opp risikorelaterte endringer i porteføljen over tid, herunder misligholdsutsatte kunder og kunders migrasjon mellom risikoklasser.

Oppdatering av risikoklassifisering på personmarked skjer automatisk månedlig for intern data og manuelt for ekstern data, eller ved behandling av ny kredittsak. Risikoklassifisering av bedriftskunder oppdateres månedlig for intern data og kvartalsvis på ekstern data, og begge oppdateringene skjer automatisk. For øvrig oppdateres data manuelt ved interne gjennomgang og ved behandling av ny kredittsak. Risikoklassifiseringen kan ikke overstyres av rådgiver.

Bankens risikoklassifiseringsmodell beregner sannsynligheten for at en kunde går i mislighold i løpet av de neste 12 måneder. Mislighold er definert med overtrekk på minimum kr 1.000 over 90 dager. Sannsynligheten for mislighold avgjør hvilken risikoklasse kunden får, og modellen er delt inn i følgende risikoklasser:

Risikoklasse	Risiko
1	Lav
2	Lav
3	Lav
4	Middels
5	Middels
6	Middels
7	Middels
8	Høy
9	Høy
10	Høy
11	Mislighold
12	Tapsutsatt

For både person- og bedriftsmarked skal det som hovedregel kun innvilges kreditt til kunder med risikoklassifisering bedre enn 8. For kunder med risikoklassifisering fra 8 til 12 skal beslutningen fattes på et høyere nivå. Risikoen i bankens utlånsportefølje rapporteres kvartalsvis til styret.

RISIKOKLASSIFISERING 2017

Risikoklasser	Brutto utlån		Garantier		Individuelle nedskrivninger	
	BM	PM	BM	PM	BM	PM
1 - 3	55	1.910	1,0	0	0	0
4 - 7	352	587	18,0	0,2	0	0
8 - 10	108	305	3,4	0,2	0	0
11	4	16	0,3	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0
Ikke klassifisert	0	0	0	0	0	0
Totalt	519	2.818	22,7	0,4	0	0

RISIKOKLASSIFISERING 2016

Risikoklasser	Brutto utlån		Garantier		Individuelle nedskrivninger	
	BM	PM	BM	PM	BM	PM
1 - 3	23	1.712	0,2	0,1	0	0
4 - 7	287	597	16,7	0,3	0	0
8 - 10	178	225	3,1	0,1	0	0
11	5	7	0,6	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0
Ikke klassifisert	0	0	0	0	0	0
Totalt	494	2.541	20,6	0,5	0	0

MAKSIMAL KREDITTEKSPONERING

Maks kredittesponering	Brutto utlån til kunder		Ubenyttede kreditter	
Potensiell eksponering på utlån	2017	2016	2017	2016
Offentlig forvaltning	0	0	0	0
Lønnstakere o.l.	2.817.797	2.528.698	206.610	183.319
Utlandet	0	11.996	0	0
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	0	0	0	0
Industriproduksjon	8.871	2.310	12	261
Bygg og anlegg	67.044	76.643	4.292	5.312
Varehandel, hotell/restaurant	5.857	7.891	441	782
Transport, lagring	945	1.118	20	20
Finans, eiendom, tjenester	397.798	365.861	7.403	6.796
Sosial og privat tjenesteyting	38.871	39.917	7.442	7.035
Sum	3.337.183	3.034.432	226.218	203.525

Maks kredittesponering	Garantier		Maks kredittesponering	
Potensiell eksponering på utlån	2017	2016	2017	2016
Offentlig forvaltning	0	0	0	0
Lønnstakere o.l.	381	477	3.024.788	2.712.494
Utlandet	0	0	0	11.996
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	0	0	0	0
Industriproduksjon	315	60	9.198	2.631
Bygg og anlegg	2.797	3.274	74.133	85.229
Varehandel, hotell/restaurant	1.922	1.572	8.220	10.245
Transport, lagring	391	543	1.356	1.681
Finans, eiendom, tjenester	11.532	9.893	416.732	382.550
Sosial og privat tjenesteyting	5.764	5.255	52.077	52.206
Sum	23.102	21.073	3.586.503	3.259.031

FORDELING AV UTLÅN OG FORDRINGER PÅ KUNDER GEOGRAFISK

	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Utlån				
Oslo	2.217.374	66,4	1.985.702	65,4
Randsonen Oslo	1.072.269	32,1	1.009.494	33,3
Øvrig i landet	37.654	1,1	27.241	0,9
Utlandet	9.886	0,3	11.996	0,4
Brutto utlån	3.337.183	100,0	3.034.432	100,0

VIRKELIG VERDI

	2017	
	Bokført verdi	Virkelig verdi
Utlån til kunder med flytende rente	3.290.850	3.290.850
Utlån til kunder med fast rente	46.333	46.333
Sum	3.337.183	3.337.183

SPESIFIKASJON AV UTLÅNSPORTEFØLJEN

	2017	2016
Lønnstakere o.l.	2.817.797	2.540.694
Næringskunder	519.386	493.739
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	3.337.183	3.034.432
Utlånsportefølje hos Eika Boligkreditt	926.239	819.618
Brutto utlån inkl. Eika Boligkreditt	4.263.421	3.854.050

NOTE 12 – TAP PÅ UTLÅN

UTLÅN, MISLIGHOLDTE/TAPSUTSATTE LÅN OG INDIVIDUELLE / GRUPPEVIS NEDSKRIVNINGER

Utlån er regnskapsmessig behandlet i henhold til Finanstilsynets forskrift av 2004-12-21 nr 1740: Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i banker mv.

Utlån er vurdert amortisert kost med unntak av tapsutsatte og misligholdte lån, der det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall har påløpt. Misligholdte lån defineres som misligholdt når forsinket betaling er mer enn 90 dager og forsinkelsen ikke skyldes tilfeldige forhold hos kunden. Dersom et engasjement med kunden er misligholdt ansees alle kundens engasjementer som misligholdt. Tapsutsatte lån er ikke nødvendigvis misligholdt, men kundens økonomiske situasjon og verdien av sikkerhetene innebærer fare for tap.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom lånets balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene, diskontert med lånets opprinnelige effektive rente. Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Gruppenedskrivninger

Nedskrivning på grupper av utlån foretas for dekning av eventuelle tap, som på grunn av forhold som foreligger på vurderingstidspunktet, må påregnes å inntreffe på engasjementer som ikke er identifisert og vurdert etter retningslinjer om verdifall på individuelle utlån. Nedskrivning på grupper av utlån foretas med bakgrunn i kriterier og beregningsmodell med utgangspunkt i bankens risikoklassifisering.

Konstaterte tap

Konstaterte tap defineres som tap på et engasjement som er konstatert ved konkurs, ved stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført frem, ved rettskraftig dom, ved at banken har gitt avkall på engasjementet eller deler av dette, eller at engasjementet vurderes som tapt av banken. Lån som er fullt nedskrevet som følge av at tap er konstatert, fjernes fra balanseoppstillingen og inngår ikke i brutto utlån. Konstaterte tap og inngang på tidligere konstaterte tap føres over resultat etter hvert som de oppstår.

Overtatte eiendommer

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært gjenstand for sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtagelse verdsettes eiendelene til antatt markedsverdi. Ev. tap/gevinst ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

MISLIGHOLDTE LÅN

Misligholdte lån	2017	2016	2015	2014	2013
Misligholdte lån i alt	10.272	6.886	4.357	3.190	4.076
Individuelle nedskrivninger	-	-	-	-	-
Netto misligholdte lån i alt	10.272	6.886	4.357	3.190	4.076

MISLIGHOLDTE LÅN FORDELT PÅ NÆRING

Misligholdte lån fordelt på næring	2017	2016
Personmarked	10.258	6.884
Jordbruk, skogbruk, fiske	0	0
Industriproduksjon	0	0
Bygg og anlegg	0	0
Varehandel, hotell/restaurant	5	1
Transport, lagring	0	0
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	9	0
Sosial og privat tjenesteyting	0	0
Misligholdte lån næring i alt	10.272	6.886

ØVRIGE TAPSUTSATTE LÅN

Øvrige tapsutsatte lån	2017	2016	2015	2014	2013
Øvrige tapsutsatte lån i alt	0	0	0	0	0
Individuelle nedskrivninger	0	0	0	0	0
Netto øvrige tapsutsatte lån i alt	0	0	0	0	0

NEDSKRIVNING PÅ GRUPPER AV UTLÅN

Nedskrivninger på grupper av utlån	2017	2016
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	8.400	8.400
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	0	0
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	8.400	8.400

INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

Individuelle nedskrivninger på utlån	2017	2016
Individuelle nedskrivninger 01.01.	0	0
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	0	0
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	0	0
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	0	0
Individuelle nedskrivninger 31.12.	0	0

INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN FORDELT PÅ PERSON/NÆRING

Individuelle nedskrivninger på utlån fordelt på person / næring	2017	2016	2015
Personmarkedet	0	0	0
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk, fiske	0	0	0
Industriproduksjon	0	0	0
Bygg og anlegg	0	0	0
Varehandel, hotell/restaurant	0	0	0
Transport, lagring	0	0	0
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	0	0	0
Sosial og privat tjenesteyting	0	0	0
Individuelle nedskrivninger på utlån i alt	0	0	0

TAP PÅ UTLÅN

Tapskostnader utlån/garantier	2017	2016
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	0	0
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	0	0
Periodens endring i gruppeavsetninger	0	0
Periodens konst. tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	0	0
Periodens konst. tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individ. nedskrivninger	27	39
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-5.292	-27
Periodens tapskostnader	-5.265	12

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN 31.12.2017

	90-120	121-180	6 mnd. – 1 år	1-3 år	over 3 år	Sum forfalte utlån	Sikkerhets- stillelser for forfalte lån
Personmarked	4.141	1.459	1.396	3.268	0	10.258	10.184
Bedriftsmarked	4	0	9	2	0	15	0
Sum	4.145	1.459	1.405	3.270	0	10.272	10.184

OVERTATTE EIENDELER

Trondheimsveien 582, Eiendommen ble solgt i 2016, med oppfyllelse av avtalen og innbetaling av oppgjør i første kvartal 2017, og salget ble inntektsført i 2017, og er nå ute av bankens balanse.

Meløy, tomt

Banken har etter tvangssalg overtatt en tomt i Meløy kommune, hvor tidligere bokførte verdi var kr 50.000. Denne tomten ble i 2017 avskrevet til kr 0, og er nå ute av bankens balanse.

NOTE 13 – GARANTIANSVAR OG FORPLIKTELSE

Garantiansvar	2017	2016
Betalingsgarantier	19.348	16.695
Kontraktsgarantier	3.209	3.685
Lånegarantier	545	693
Samlet garantiansvar overfor kunder	23.102	21.073
Garanti overfor Eika Boligkreditt	12.732	8.196
Sum garantiansvar	35.834	29.269
Likviditetsforpliktelse Eika Boligkreditt	0	0

Sparebankloven pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes sikringsfond. Fondets formål er å sikre at norske banker til enhver tid kan oppfylle sine forpliktelser. Bankenes sikringsfond plikter å dekke tap inntil 2 mill. kr som en innskyter har i en bank som er medlem av Bankenes sikringsfond. Det påløp full avgift på kr 1,7 millioner i 2016, mot kr 1,5 millioner i 2016.

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriteriet at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.17 lån for kr 926 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

- Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Banken plikter å dekke 80 % av konstaterte tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt ut fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.
- Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Garantier til Eika Boligkreditt AS	2017	2016
Total andel av garantiramme		
Saksgaranti	3.470	0
Tapsgaranti	9.262	8.162
Sum garantiansvar Eika Boligkreditt	12.732	8.162

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrategi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBKs overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene. Pr. 31.12.2017 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til kr 0.

Banken har også en avtale med EBK om kapitalstøtte. Kapitalstøtten inntreffer hvis EBK har behov for ansvarlig kapital for å nå sitt kapitalmål på 11 %. Banken er forpliktet til å delta i emisjoner forholdsmessig etter tilført lånevolum. Banken har netto redusert sin aksjebeholdning i EBK med kr 0,7 mill i 2017.

Garantier fordelt geografisk	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Oslo	34.555	96,4	28.088	96,0
Randsonen Oslo	1.279	3,6	1.181	4,0
Øvrig i landet	0	0,0	0	0,0
Sum garantier	35.834	100,0	29.269	100,0

NOTE 14 – KONTANTER OG FORDRINGER PÅ SENTRALBANKER

Kontanter og fordringer på sentralbanker	2017	2016
Kontanter i norske kroner	918	2.773
Kontanter i utenlandske valutasorter	456	890
Innskudd i Norges Bank	56.664	56.500
Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	58.039	60.163

NOTE 15 – SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Sertifikater og obligasjoner	Nominell verdi	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Markedsverdi
Utstedt av det offentlige:				
Stater og statsgaranterte				
Ikke børsnoterte	58.000	58.115	58.115	58.308
Lokale og regionale myndigheter				
Børsnoterte	67.000	67.251	67.220	67.257
Ikke børsnoterte	61.714	61.795	61.780	61.790
Sum utstedt av det offentlige	186.714	187.160	187.115	187.355
Utstedt av andre:				
Institusjoner				
Børsnoterte	17.000	17.140	17.040	17.041
Ikke børsnoterte	51.000	51.363	51.285	51.290
Obligasjoner med fortrinnsrett				
Børsnoterte	118.000	118.751	119.000	118.762
Ikke børsnoterte	35.000	35.265	35.239	35.259
Sum utstedt av andre	221.000	222.519	222.565	222.351
Sum sertifikater og obligasjoner	407.714	409.680	409.680	409.706

Den gjennomsnittlige effektive rente på obligasjonsbeholdningen på rapporteringstidspunktet er 1,23 % og fremkommer som avkastning gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning.

Pantsatte verdipapirer i Norges Bank

Markedsverdien og pålydende verdi av pantsatte verdipapirer utgjør ved utgangen av året kr 201,4 mill. Låneverdi fratrukket haircut er kr 191,2. I tillegg til dette har banken verdipapirer pålydende kr 15 mill som er deponerbar.

NOTE 16 – AKSJER, ANDELER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Ikke børsnoterte papirer er definert som omløpsmidler og vurdert etter laveste verdis prinsipp. Aksjer, som er klassifisert som anleggsmidler, er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Nedskrivning på anleggsaksjer foretas på individuell basis dersom det har vært en verdinedgang av varig karakter.

Pengemarkedsfond:

	Antall	Anskaffelse	Bokført verdi	Markedsverdi
Eika Likviditet	19.957	20.326	20.306	20.306
Totalpengemarkedsfond	19.957	20.326	20.306	20.306

Anleggsaksjer:

	Risikovektning	Antall	Anskaffelse	Bokført verdi
Eika Gruppen AS	100 %	262.000	7.942	7.942
BankAxept AS	100 %	70	35	35
BankID Norge AS	100 %	70	111	111
Eika Boligkreditt AS	100 %	11.510.901	48.029	48.029
Spama AS	100 %	102	10	10
Eiendomskreditt AS	100 %	15.111	1.552	1.552
SDC AF 1993 H.A	100 %	2.399	1.083	1.083
SUM		11.790.653	58.762	58.762

NOTE 17 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER

Gjeld og gjennomsnittlig rente 31.12	2017		2016	
Alle poster er i valuta NOK	Beløp	Rente	Beløp	Rente
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	30.891		2.864	
Med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	75.000		145.000	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	105.891	1,87 %	147.864	2,07 %
Innskudd fra og gjeld til kunder				
Uten avtalt løpetid	1.722.337		2.200.540	
Med avtalt løpetid	922.508		232.524	
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	2.644.845	1,20 %	2.433.064	1,13 %

Den gjennomsnittlige effektive renten fremkommer som avkastning gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning.

Gjeld med avtalt løpetid til kredittinstitusjoner består nå av et KFS-lån. KFS-lån med ISIN NO 001 0791114 utgjør kr 75 mill og har forfall 11.05.2020.

NOTE 18 – FORDELING AV INNSKUDD FRA KUNDER PÅ SEKTORER, NÆRINGER OG GEOGRAFISKE OMRÅDER

Innskudd	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Offentlig forvaltning	51.630	2,0	47.531	2,0
Lønnstakere og lignende	1.614.620	61,0	1.449.007	59,6
Utlandet			26.578	1,1
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	601	0,0	782	0,0
Industriproduksjon	7.555	0,3	10.786	0,4
Bygg og anlegg	36.235	1,4	57.459	2,4
Varehandel, hotell/restaurant	76.109	2,9	73.874	3,0
Transport, lagring	27.677	1,0	27.581	1,1
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	374.790	14,2	334.699	13,8
Sosial og privat tjenesteyting	455.626	17,2	404.768	16,6
Sum innskudd	2.644.845	100,0	2.433.064	100,0

Innskudd	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Oslo	1.853.808	70,1	1.742.326	71,6
Randsonen Oslo	658.271	24,9	600.691	24,7
Øvrig i landet	99.078	3,7	63.469	2,6
Utlandet	33.688	1,3	26.578	1,1
Sum innskudd	2.644.845	100,0	2.433.064	100,0

NOTE 19 – SERTIFIKAT- OG OBLIGASJONSLÅN OG ANSVARLIG KAPITAL

Utestående pr 31.12.2017					
Lånetype/ISIN	Låneopptak	Forfall	Pålydende	Bokført verdi	Rente-betingelser
Obligasjonslån					
NO0010744253	03.09.2015	03.09.2018	70.000	70.000	1,47%
NO0010719537	04.09.2014	04.09.2019	100.000	100.000	1,52%
NO0010774235	14.09.2016	14.09.2020	70.000	70.000	1,91%
NO0010766587	02.06.2016	02.06.2021	70.000	70.000	2,21%
NO0010683618	13.06.2013	13.06.2018	140.000	140.000	1,96%
NO0010756745	27.01.2016	25.01.2019	76.000	76.000	2,27%
NO0010781107	19.12.2016	20.12.2021	50.000	50.000	2,15%
NO0010788938	14.03.2017	14.03.2022	75.000	75.000	1,86%
NO0010799349	27.06.2017	27.09.2022	70.000	70.000	1,78%
Over-/underkurs				-382	
Sum obligasjonslån			721.000	720.618	
Fondsobligasjon					
NO0010811581	01.12.2017	01.12.2022	30.000	30.000	4,58 %
Ansvarlig lån					
NO0010711047	15.05.2014	15.05.2024	40.000	39.943	2,87 %
Sum ansvarlig lånekapital			70.000	69.943	

NOTE 20 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD

	2017	2016
Bankremisser	38	72
Betalingsformidling	1.183	3.539
Utbytte	9.000	2.000
Skyldige offentlige avgifter	288	256
Betalbar skatt	6.408	7.015
Skattetrekk	967	985
Leverandørgjeld	2.046	2.630
Annen gjeld ellers	2.481	2.078
Sum annen gjeld	22.410	18.575

NOTE 21 – EGENKAPITAL

	Annen EK	Overkursfond	Aksjekapital	Sum EK
Egenkapital 01.01.2017	39.803	93.990	110.110	243.903
Kontantemisjon		30.646	40.344	70.989
Årsoppgjørdisposisjoner	14.982			14.982
Egenkapital 31.12.2017	54.785	124.636	150.454	329.874

Aksjekapitalen består av 136.767 aksjer til pålydende kr 1.100, og banken har pr 31.12.17 følgende eiere:

Aksjonær	Eierandel
Sparebankstiftelsen Bien	78,81 %
Endre Røsjø	3,78 %
Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidige	3,75 %
Vidsjaa AS	3,75 %
CEK Holding AS	3,75 %
MP Pensjon	2,27 %
A. Management	1,12 %
Riisalléen Invest AS	0,38 %
Arild Hestås Invest AS	0,91 %
Ragnar Berget Invest AS	0,73 %
F. Reme Holding AS	0,37 %
Berg Sparebank	0,37 %
Totalt	100,0 %

NOTE 22 - KAPITALDEKNING

Banken har følgende målsettinger for kapitalstyring:

- Overholde myndighetskrav til kapitaldekning
- Sikre bankens evne til å fortsette som en solid frittstående bank
- Opprettholde en tilstrekkelig kapitalbase for å understøtte en sunn utvikling av bankens hovedvirksomhet, og at prisen på finansiering er på et akseptabelt nivå.
- For å oppnå målsettingene skal banken til enhver tid ha en kapitaldekning, en kjernekapitaldekning og en ren kjernekapitaldekning som oppfyller kravene med god margin. Dette inkluderer bankspesifikt pilar 2 påslag og egen styringsbuffer.

Banken har en tilstrekkelig kapitaldekning til å oppnå sine målsettinger.

	2017	2016
Innskutt Egenkapital	150.454	110.110
Overkursfond	124.636	93.990
Annen egenkapital	54.785	39.803
Sum egenkapital	329.874	243.903
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	-	-
Fradrag for immaterielle eiendeler	-552	-761
Utsatt skatt	138	206
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-24.133	-23.972
Sum ren kjernekapital	305.327	219.375
Fondsobligasjoner	30.000	24.945
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-3.017	-7.991
Sum kjernekapital	332.311	236.330
Ansvarlig lånekapital	39.943	39.903
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-3.017	-7.991
Sum tilleggskapital	36.927	31.912
Netto ansvarlig kapital	369.238	268.242

	2017	2016
Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater		
Lokal regional myndighet	25.880	-
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjoner	13.703	15
Foretak	111.122	100.732
Massemarked	-	-
Pantesikkerhet eiendom	1.345.781	1.140.308
Forfalte engasjementer	17.193	7.231
Obligasjoner med fortrinnsrett	15.446	-
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	1.825	9.135
Andeler i verdipapirfond	3.777	3.518
Egenkapitalposisjoner	32.946	24.334
Øvrige engasjementer	32.716	33.260
CVA-tillegg	-	-
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.600.389	1.318.533
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	138.202	130.734
Sum beregningsgrunnlag	1.738.591	1.449.267
Kapitaldekning	21,24 %	18,51 %
Kjernekapitaldekning	19,11 %	16,31 %
Ren kjernekapitaldekning	17,56 %	15,14 %

NOTE 23 – LIKVIDITETSRISIKO

Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. I tabellen nedenfor er kasse-/driftskreditt tatt med under kolonne 3-12 mnd.

Banken har i praksis ansvaret for en betydelig likviditetsrisiko og forsøker bevisst å redusere likviditetsrisikoen på kort og lang sikt. Etablerte ordninger med lån i Norges Bank, trekkrettigheter, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendig kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og normale kundeinnskudd. Det er også avtalt lån via store norske kredittinstitusjoner. Med bakgrunn i det til tider usikre finansmarkedet, har norske myndigheter etablert ulike tiltakspakker for bankene. Banken vil benytte muligheten til å skaffe langsiktig kapital via obligasjonslån og/eller finansinstitusjoner, eller overføre deler av utlånsporteføljen til Eika Boligkreditt. For omtale av likviditetsrisiko vises til note 1.

Tabellen nedenfor viser oversikt over forfall på eiendeler og gjeld.

	< 1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Kont./fordringer sentralbanker	-	-	-	-	-	58.039	58.039
Utlån/fordringer til kred.inst.	2.145	-	4.350	-	-	6.980	13.475
Utlån til kunder	1.153.999	34.096	167.602	338.159	1.643.327	-8.400	3.328.783
Obligasjoner/sertifikater	10.013	41.719	71.209	286.382	-	356	409.680
Aksjer	-	-	-	-	-	79.068	79.068
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	10.200	10.200
Sum eiendeler	1.166.157	75.815	243.161	624.541	1.643.327	146.243	3.899.244
Gjeld til kredittinstitusjoner.	-	-	-	75.000	-	30.891	105.891
Innskudd fra kunder	75.394	62.280	53.922	4.448	-	2.448.801	2.644.845
Obligasjonsgjeld	-	-	210.000	511.000	-	-382	720.618
Ansvarlig lån	-	-	-	30.000	-	-	30.000
Fondsobligasjoner	-	-	-	40.000	-	-57	39.943
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	28.072	28.072
Egenkapital	-	-	-	-	-	329.874	329.874
Sum gjeld og egenkapital	75.394	62.280	263.922	660.448	-	2.837.200	3.899.244

Kasse-, drifts- og rammekreditter er klassifisert som lån med løpetid under 1 måned. For nedbetalingslån er avdraget fordelt etter forfallsstruktur. Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid er klassifisert som en gjeldspost uten løpetid. LCR er pr 31.12.17 beregnet til 167 %.

NOTE 24 – RENTERISIKO

Banken har ikke renterisiko på innskudd og utlån i og med at banken i liten grad yter lån eller innskudd med fast rente. Det vil si at rentereguleringstidspunktene for innskudd og utlån kan være sammenfallende. Renterisikoen er derfor knyttet til bankens obligasjonsportefølje. Durasjonen på sertifikat- og obligasjonsporteføljen var ved årsskiftet 0,17.

Bankens styre har fastsatt maksimale rammer for bankens renterisiko og handel med verdipapirer. Styret har fastsatt en durasjon på maksimalt 0,4 som total renteeksponering i sertifikat- og obligasjonsporteføljen. Det foretas løpende kontroll av at virksomheten holdes innenfor disse rammer.

	< 1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-binding	Sum
Kont./fordringer på Sentralbanker	-	-	-	-	-	58.039	58.039
Utlån/fordringer til kred.inst.	-	-	-	-	-	13.475	13.475
Utlån til kunder	-	2.433	3.058	23.451	17.390	3.282.451	3.328.783
Obligasjoner/sertifikater	100.470	289.804	19.049	-	-	356	409.680
Aksjer	-	-	-	-	-	79.068	79.068
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	10.200	10.200
Sum eiendeler	100.470	292.237	22.107	23.451	17.390	3.443.589	3.899.244
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	75.000	-	-	-	30.891	105.891
Innskudd fra kunder	-	-	-	-	-	2.644.845	2.644.845
Obligasjonsgjeld	76.000	645.000	-	-	-	-382	720.618
Ansvarlig lån	-	30.000	-	-	-	-	30.000
Fondsobligasjoner	-	40.000	-	-	-	-57	39.943
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	28.072	28.072
Egenkapital	-	-	-	-	-	329.874	329.874
Sum gjeld og egenkapital	76.000	790.000	-	-	-	3.033.244	3.899.244

NOTE 25 – NØKKELTALL

Nøkkeltall (annualisert der ikke annet er spesifisert)	2017	2016
Kostnader i % av inntekter	67,3 %	54,0 %
Rentemargin justert for inntekter fra pengemarkedsfond	1,65 %	1,75 %
Resultatført tap i % av utlån	-0,16 %	0,00 %
Innskuddsdekning	79,3 %	80,2 %
Andre inntekter i % av totale inntekter eks gevinst av verdipapirer	14,3 %	14,8 %
Soliditet inkl. årets overskudd	8,46 %	6,77 %
Kapitaldekning	21,2 %	18,5 %
Kjernekapitaldekning	19,1 %	16,3 %
Ren kjernekapitaldekning	17,6 %	15,1 %
Egenkapitalavkastning etter skatt annualisert	8,4 %	13,2 %

KONTANTSTRØMANALYSE – DIREKTE METODE

Tall i tusen kroner	2017	2016
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	-297.485	-338.211
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	107.595	101.115
Overtatte eiendeler	1.710	-
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	211.781	259.436
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-31.892	-27.644
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner/innskudd i kredittinstitusjoner	26.209	-12.003
Renteutbet. på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbet. på innskudd kredittinstitusjoner	312	198
Endring sertifikat og obligasjoner	-37.176	-130.949
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	6.480	1.998
Netto provisjonsinnbetalinger	10.347	9.216
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	-521	2.030
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	-	141.847
Utbetalinger til drift	-52.919	-39.859
Betalt skatt	-7.057	-6.640
A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	-62.616	-39.464
Kontantstrøm fra investeringer		
Investering i varige driftsmidler	-3.259	-529
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	-	-
Langsiktige investeringer i aksjer	-3.740	-4.448
Innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer	5.093	4.172
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	4.390	4.109
B Netto likviditetsendring investering	2.484	3.304
Kontantstrømmer fra finansiering		
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	35.759	11.560
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-14.973	-14.539
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner	-70.000	-
Netto endring av gjeld fra kredittinstitusjoner	-	-
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	-1.968	-2.968
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall ansvarlige lån	5.095	95
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-3.339	-3.043
Kontantemisjon	70.989	10.000
Utbytte til egenkapitalbeveiseierne	-2.000	-4.000
C Netto likviditetsendring finansiering	19.564	-2.894
A + B + C Netto endring likvider i perioden	-40.568	-39.055
Likviditetsbeholdning 1.1	105.586	144.640
Likviditetsbeholdning 31.12	65.017	105.585
Likviditetsbeholdning spesifisert:		
Kontanter og fordringer på Norges Bank	58.039	60.163
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	6.978	45.423
Likviditetsbeholdning	65.017	105.586

BIENPLASSEN

I nesten hundre år har Bien Sparebank holdt til i Teatergata, på begge sider av «Bienplassen» – som man på folkemunne kalte den. I gamle dager var dette en levende del av byen. I dag er det kunstverket med de 50 000 grønne menneskene som skaper mest liv på Bienplassen.

© Do Ho Suh, kunstner

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Med utgangspunkt i Oslo Børs og ni sentrale organisasjoner i verdipapirmarkedet ble det etablert et utvalg "Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse" som har utarbeidet en nasjonal anbefaling. Formålet med anbefalingen er at børsnoterte selskaper skal ha en modell for eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom eiere, styret og daglig leder utover det som følger av lovgivningen. Bien Sparebank har børsnoterte obligasjoner på Alternativ Bond Market (ABM) ved Oslo Børs. Banken er derved underlagt børsreglementet med unntak av bestemmelser spesielt knyttet til egenkapitalinstrumenter. Banken legger til grunn for sin virksomhet hovedtrekkene i norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

Banken ble omdannet til aksjesparebank med virkning fra 1.1.2008. Banken har pt. 12 aksjonærer, se note 21. Likebehandling ivaretas ved at aksjonærene får lik og samtidig tilgang til informasjon om bankens utvikling og økonomiske resultater. Årsrapport, kvartalsrapporter og andre børsmeldinger blir distribuert i Oslo Børs elektroniske meldingssystem samt via bankens hjemmesider www.bien.no.

BIEN SPAREBANK ASA

Virksomheten

Bien Sparebank er en nær og tilgjengelig sparebank for personer og næringsdrivende i Oslo området.

Banken tilbyr kundene en smart og enkel hverdagsbank, tilstedeværelse ved viktige livshendelser og bidrar til at kundene kan virkeliggjøre sine planer, mål og muligheter.

Verdiene Betydningsfull, Innovativ, Engasjert og Nær (BIEN) utgjør bankens fire grunnverdier, og skaper en rød tråd gjennom alt som utgjør bankens kultur.

Betydningsfull

Vi skal utgjøre en forskjell for kundene våre.

Innovativ

Kundene skal oppleve at vi er innovative og fremtidsrettede gjennom gode og effektive løsninger.

Engasjert

Våre kunder skal oppleve ekte interesse og engasjement gjennom en relevant og kompetent rådgivning.

Nær

Vi evner å sette oss i kundens sted, være løsningsorienterte og tilgjengelige på kundens premisser.

Personkunder utgjør ca. 85 % av virksomheten. Banken har en meget konservativ kredittpolicy. Styret har styringsparametere for likviditetsstyring, innskuddsdekning og kapitalkrav. Handel med verdipapirer er ikke definert som en ordinær virksomhet utover nødvendig beholdning av obligasjoner/sertifikater og pengemarkedsfond for likviditetsstyringen. Styrets strategiplan er gjengitt i eget kapittel.

Generalforsamling

Generalforsamlingen, som består av bankens eiere, er øverste organ. Generalforsamlingen velger, etter innstilling fra valgkomiteén, medlemmer til styret samt fastsetter honorarer til disse.

Valgkomite

Valgkomiteén består av fire medlemmer, hvorav to er valgt av Sparebankstiftelsen Bien, et medlem valgt av øvrige aksjonærer og et valgt av de ansatte. Valgkomiteén arbeider etter særskilt instruks og gjennomfører egnethetsprøving av kandidater iht. Finanstilsynets forskrift og egen instruks.

Styrets sammensetning

Styret består av 7 medlemmer som velges av generalforsamlingen. 2/3 av aksjonærvalgte styremedlemmer velges av generalforsamlingen. Ved valg av resterende 1/3 aksjonærvalgte styremedlemmer (minimum 2) kan ikke en aksjeeier som eier mer enn 50 % av aksjene i Selskapet, eller kontrollerer mer enn 50 % av stemmene på generalforsamlingen, avgi stemme.

Generalforsamlingen er forpliktet til å sørge for at gruppene av aksjonærvalgte styremedlemmer som velges separat, i henhold til valgreglene ovenfor, hver for seg oppfyller krav om kjønnsrepresentasjon, jf. allmennaksjeloven § 6-11 a.

Ett av styrets valgte medlemmer og en observatør, med personlige varamedlemmer, skal være ansatt i Selskapet. For de øvrige valgte styremedlemmer velges 2 varamedlemmer.

Samtlige styremedlemmer velges for to år av gangen. Styret har det overordnede ansvar for forvaltning av banken, og skal gjennom banksjefen sørge for forsvarlig drift og organisering av virksomheten. Styret skal videre påse at banken har etablert betryggende kontroll og at bankens kapital situasjon er forsvarlig i forhold til omfang og risiko. Rapportering av risikostyring og internkontroll, bankens kapitalplan og ICAAP, gjennomføres etter Finanstilsynets forskrifter.

Styrets arbeidsmetodikk

Styret arbeider etter en vedtatt styreinstruks som klargjør ansvar og arbeidsoppgaver for styret, banksjefens arbeidsoppgaver og plikter overfor styret samt regler for møteinnkalling og møtebehandling. Styrearbeidet gjennomføres etter en årsplan som dekker alle oppgaver fastsatt i lover, forskrifter, myndighetskrav og vedtekter. Styret har vedtatt egen instruks for banksjef.

Som en del av årsplanen foretar styret en evaluering av sin arbeidsform og kompetanse i forhold til kompleksiteten i virksomheten og myndighetskrav. I tillegg gjennomfører styret en årlig evaluering av daglig leder.

Iht. lovkrav er det vedtektsfestet at det samlede styre utgjør revisjonsutvalget. Kompetansen i styret gjenspeiler det lovpålagte krav til kompetanse hos medlemmer i et revisjonsutvalg.

Styret

Bendik Falch-Koslung, leder

Varamedlemmer: Elisabeth Ulleberg

Iren Tranvåg, nestleder

Egil-Arne Skaun Knutsen

Andreas Thorsnes

Hans Håkon Nysetvoll, ansattes representant

Lars Weyer-Larsen

Hege Iren Solberg

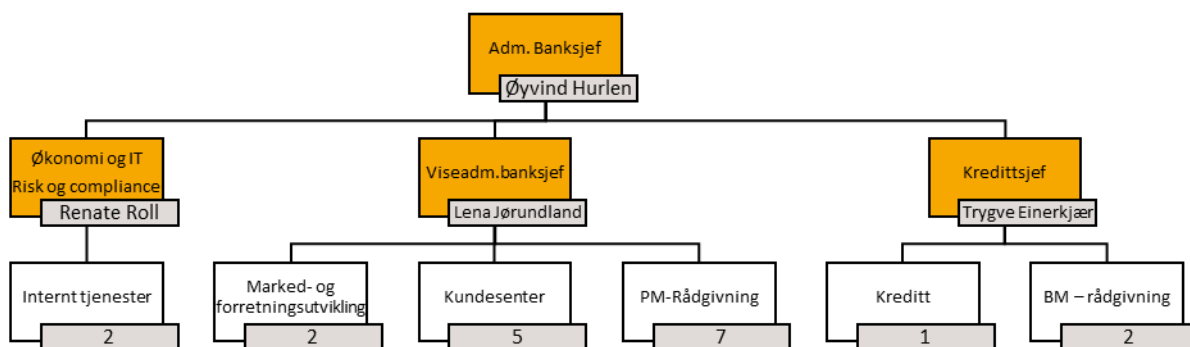
Anlaug Johansen

Nina Telle, ansattes representant

Bankens organisasjon

Bankens ledergruppe består av Adm. banksjef Øyvind Hurlen, Viseadm. banksjef Lena Jørundland og BM leder/Kreditsjef Trygve Einerkjær. I tillegg har banken en utvidet ledergruppe bestående av Økonomisjef/Risk og Compliance Renate Roll og Salgsleder Monica Prestø, som hver bidrar til driften av banken med sitt fagansvar men innehar ikke fullmakter til å ta forretningsmessige beslutninger.

Banksjefen leder banken etter egen instruks vedtatt av styret. Instruksen klargjør daglig leders rammer for daglig ledelse, og samhandlingen med styret og styrets leder. Styret fastsetter godtgjørelse til banksjef i forbindelse med den årlige evalueringen. Banksjefen og andre ledende ansatte inngår i bankens bonusordning som er lik for alle og gis etter kriterier fastsatt av styret. Oversikt over godtgjørelse til ledelsen inngår i note 7. Viseadm. banksjef er adm. banksjefs stedfortreder. Organisering av bankens virksomhet fremgår organisasjonskartet nedenfor:

Risikostyring og internkontroll

Styret følger opp risikostyringen i banken gjennom kvartalsvis regnskaps- og risikorapportering, og foretar årlig en grundig gjennomgang av risikostyring og internkontroll med basis i banksjefs bekreftelse av den årlige internkontrollen. Bien Sparebank har ikke opprettet egen internrevisjon. Uavhengig bekreftelse av bankens risikostyring og internkontroll gjennomføres derfor av ekstern revisor. Styret og ledelsen i banken gjennomgår årlig bankens overordnede retningslinjer for styring og kontroll, og gjennomfører en prosess for å kartlegge totalt kapitalbehov i forhold til bankens risikoprofil. Denne prosessen dokumenteres i egen rapport og offentliggjøres når denne foreligger.

Revisor

Revisor presenterer årlig en plan for revisjonsarbeidet til daglig ledelse. Revisor møter styret minst to ganger i året, en i forbindelse med styrets behandling av årsregnskapet, og på et av møtene gjennomføres samtale mellom styret og revisor uten ledelsens nærvær. Revisor benyttes til ordinær finansiell revisjon og eventuell rådgivning i den sammenheng. I tillegg benyttes revisor til uavhengig bekreftelse av risikostyring og internkontroll. Valgt revisor er RSM AS.

DRONNINGEN

Hva er vel mer naturlig enn at Bien lander der en dronning har slått seg ned? Dronning Mauds gate ligger sentralt ved Vikaterrasse, gågaten med mange butikker og restauranter. Området er ikke helt fremmed for oss, Bien Sparebank har faktisk holdt til i Vika før. Fra 1962 til 1985 lå banken i Haakon VIIIs gate. Nå har vi flyttet til gaten oppkalt etter hans kone, dronningen.

I bienes verden er det nemlig dronningen som er konge.

RSM Advokatfirma AS

Filipstad Brygge 1, 0252 Oslo
Pb 1312 Vikå, 0112 Oslo
NO 914 095 573 MVA

T +47 23 11 42 00

F +47 23 11 42 01

www.rsmnorge.no

Til generalforsamlingen i Bien Sparebank ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Bien Sparebank ASAs årsregnskap som viser et overskudd på kr 23 982 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/er a member of Den norske Revisorforening.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utover vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om bankens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at banken ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 13. februar 2018
RSM Norge AS

Johan Thulin Bringsverd
Statsautorisert revisor

VÅRE VERDIER

B - I - E - N

BETYDNINGSFULL

Vi skal utgjøre en forskjell for kundene våre.

INNOVATIV

Kundene skal oppleve at vi er innovative og fremtidsrettede gjennom gode og effektive løsninger.

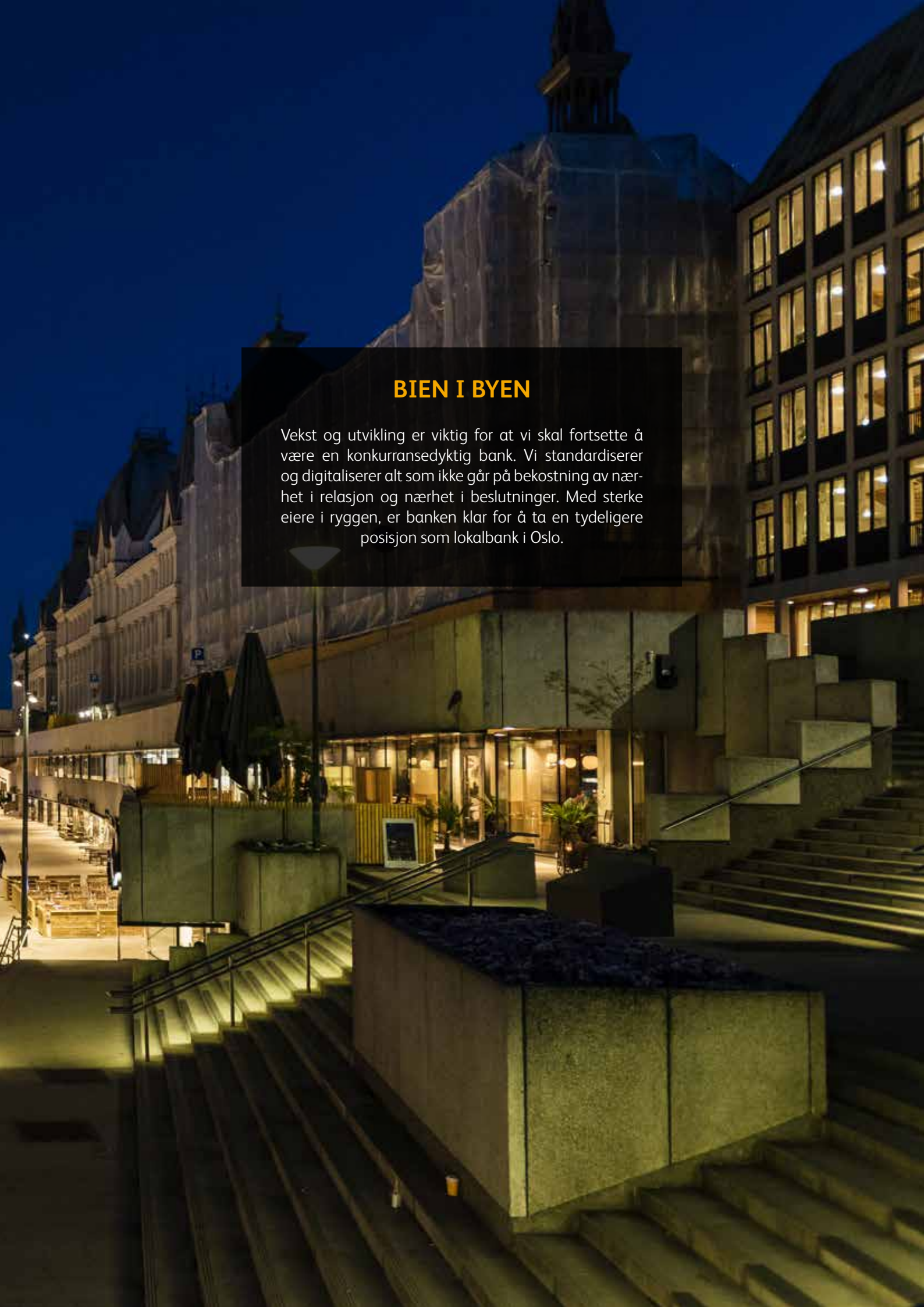
ENGASJERT

Kundene skal oppleve ekte interesse og engasjement gjennom en relevant og kompetent rådgivning.

NÆR

Vi evner å sette oss i kundens sted, være løsningsorienterte og tilgjengelige på kundens premisser.

A nighttime photograph of a city street. In the background, a large, historic building with a dark, ornate roof and many windows is visible. The building's facade is partially covered in scaffolding and white protective sheeting. To the right, a modern building with a grid of lit windows stands out against the dark sky. In the foreground, a wide set of concrete stairs leads up towards the buildings. The stairs are illuminated by warm, yellow lights. A black metal railing runs along the side of the stairs. A small, dark, rectangular structure sits on the stairs. The overall scene is a mix of old and new architecture, with a warm, urban atmosphere.

BIEN I BYEN

Vekst og utvikling er viktig for at vi skal fortsette å være en konkurransedyktig bank. Vi standardiserer og digitaliserer alt som ikke går på bekostning av nærhet i relasjon og nærhet i beslutninger. Med sterke eiere i ryggen, er banken klar for å ta en tydeligere posisjon som lokalbank i Oslo.

Bien Sparebank ASA
Dronning Mauds gate 11, 0250 Oslo
P.B. 6790 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Tlf (+47) 91 50 24 36

www.bien.no